

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Infekcinės ir neoplazinės plaučių bei pleuros ligos 9 kreditai (240 val.)	Medicina (06 B) Kvėpavimo sistema (B 540)	Medicinos	Infekcinių, krūtinės ligų, dermatovenerologijos ir alergologijos klinika
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	0,5 kredito (13 val.)	Seminarai	1,5 kredito (40 val.)
Konsultacijos	2 kreditai (53 val.)	Individualus darbas	5 kreditai (134 val.)

Dalyko anotacija:

Dalyko tikslas – supažindinti su infekcinių ir neoplazinių plaučių ir pleuros ligų klinikiniu, radiologiniu ir laboratoriniu pasireiškimu, padėti išmokti jas diagnozuoti, gydyti, taikyti šiuolaikiškus tyrimo metodus.

Plaučių uždegimas. Apibrėžimas. Klasifikacija. Visuomenėje įgyta pneumonija. Hospitalinė pneumonija. Dirbtinai ventiliuojamų asmenų pneumonija. Su sveikatos priežiūra susijusi pneumonija. Imunosupresuotų asmenų pneumonija. Patomorfologiniai pokyčiai. Etiologija ir patogenezė. Klinikiniai simptomai. Tyrimo metodai – krūtinės ląstos rentgeninis tyrimas, skreplių tyrimas, kraujo tyrimas, pneumokoko ir legionelės antigenų nustatymas šlapime, bronchoskopija. Diagnostikos kriterijai – visuomenėje įgytos pneumonijos ir hospitalinės pneumonijos. Diferencinė diagnostika. Visuomenėje įgytos pneumonijos ir ligonio būklės sunkumo nustatymas. Visuomenėje įgytos pneumonijos gydymas. Antibiotikai plaučių uždegimui gydyti – beta laktaminiai antibiotikai, cefalosporinai, tetraciklinai, makrolodai, fluorochinolonai ir kt. Ambulatorinis pneumonijos gydymas. Indikacijos hospitalizacijai. Gydymas ligoninėje. Hospitalinė pneumonija. Gydymas. Antipseudomoniniai antibiotikai. Antistafilokokiniai antibiotikai. Imunosupresuotų asmenų plaučių uždegimas. Bronchologiniai tyrimo metodai. Laboratorinių kraujo rodiklių reikšmė. Pneumonijos eiga. Komplikacijos. Prognozė. Prevencija.

Plaučių aktinomikozė ir nokardiozė. Etiologija. Diagnostika. Gydymas.

Grybelių sukeltos plaučių ligos. Aspergiliozė. Blastomikozė. Histoplazmozė. Kandidozė. Kriptokokozė. Pneumocistinė pneumonija. Diagnostikos ir gydymo principai.

Parazitų sukeltos plaučių ligos. Amebiazė. Askaridozė. Cisticerkozė. Echinokokozė. Paragonimozė. Pentastamatozė. Šistosomatozė. Toksokorozė. Toksoplazmozė. Trichineliozė. Diagnostikos ir gydymo principai.

Plaučių tuberkuliozė. Tuberkuliozės epidemiologija. Tuberkuliozės infekcijos šaltiniai, patogenezė. Patomorfologiniai pokyčiai. Imuninė granuloma. Tuberkuliozės diagnostika. Mikroskopija, pasėlis į kietas ir skystas terpes. Rentgeninis ir klinikinis tuberkuliozės pasireiškimas. Klasifikacija. Pirminė ir antrinė tuberkuliozė. Tuberkuliozės registracijos ir gydymo kategorijos. Vaistams jautrios tuberkuliozės gydymas. Pagrindinių vaistų nuo tuberkuliozės savybės ir nepageidaujamas poveikis. Daugeliui vaistų atsparios tuberkuliozės gydymas. Rezerviniai vaistai nuo tuberkuliozės. Ypatingai vaistams atspari tuberkuliozė. Latentinė tuberkuliozė. Tuberkuliozės prevencija.

Bronhektazės. Apibrėžimas. Patomorfologiniai pokyčiai. Etiologija ir patogenezė. Klinikiniai simptomai. Tyrimo metodai – krūtinės ląstos rentgeninis tyrimas, kompiuterinė plaučių tomografija, spirometrija, skreplių tyrimas, kraujo dujų tyrimas, kraujo tyrimas, bronchoskopija. Diagnostika. Etiologinio veiksnio paieška –

tyrimo eiga. Gydymas. Kvėpavimo gimnastika, antibiotikoterapija, chirurginio gydymo indikacijos. Ilgalaikės ligonių priežiūros principai. Prognozė.

Eksudacinis pleuritas. Apibrėžimas. Etiologija ir patogenezė – parapneumoninis pleuritas, maligninis pleuritas, granulominis pleuritas, chilotoraksas ir pseudochilotoraksas, fibrotoraksas, sukeltas stazinio širdies nepakankamumo, pankreatito, plaučių arterijos trombinės embolijos, tuberkuliozės. Klinikiniai simptomai. Tyrimo metodai – krūtinės ląstos rentgeninis tyrimas, kompiuterinė plaučių tomografija, sonoskopinis krūtinės ląstos tyrimas, pleuros ertmės punkcija. Pleuros punktato biocheminio, citologinio, bakteriologinio tyrimo vertinimas. Eksudacinio pleurito diagnostika ir diferencinė diagnostika. Gydymas. Prognozė. Pleurodezė.

Plaučių vėžys. Apibrėžimas. Patomorfologiniai pokyčiai, morfologinė, histologinė klasifikacija. TNM ir tarptautinė plaučių vėžio stadijų klasifikacija. Etiologija. Karcinogenezė. Molekulinė biologija. Klinikiniai simptomai – pirminio plaučių vėžio simptomai, plitimo į tarpuplautį simptomai, metastazių sukeliama simptomai, paraneoplaziniai sindromai. Tyrimo metodai – krūtinės ląstos rentgeninis tyrimas, kompiuterinė plaučių tomografija, bronchoskopija, vėžio žymenys, kiti tyrimai. Diagnostika. Ankstyvoji diagnostika. Autofluorescencinė bronchoskopija. Plaučių vėžio išplitimo diagnostika ir stadijos nustatymas. Mediastinoskopija. Endobronchinė sonoskopija. Gydymas. Operacinis gydymas, chemoterapija, radioterapija. Endobronchialis plaučių vėžio gydymas. Prognozė. Profilaktika. Smulkių ląstelių ir nesmulkių ląstelių plaučių vėžio gydymo skirtumai ir ypatumai. Pirmos, antros ir trečios eilės chemoterapija. Biologinė terapija.

Reti plaučių navikai. Hamartoma. Karcinoidas. Plazminių ląstelių granuloma. Piogeninė granuloma. Teratoma. Patomorfologiniai pokyčiai. Diagnostikos ir gydymo principai.

Diferencinė periferinių plaučių darinių diagnostika. Apibrėžimas. Etiologija. Tyrimo metodai – krūtinės ląstos rentgeninis tyrimas, kompiuterinė plaučių tomografija, pozitronų emisijos kompiuterinė tomografija, bronchoskopinė plaučių biopsija, aspiracinė plaučių biopsija per odą, kiti metodai. Diagnostinis algoritmas. Stebėjimo principai.

Piktybinė pleuros mezotelioma. Apibrėžimas. Patomorfologiniai pokyčiai. Etiologija ir patogenezė. Klinikiniai simptomai. Tyrimo metodai – krūtinės ląstos rentgeninis tyrimas, kompiuterinė plaučių tomografija, krūtinės ląstos magnetinio rezonanso tyrimas. Diagnostika. Stadijos. Gydymas. Prognozė.

Rekomenduojama literatūra:

1. Davidavičienė E, Danila E, Naujokaitė A, Nargėla R, Sakalauskas R, Sosnovskaja A, Šilytė A, Vitkauskienė A, Uždavinienė V, Zablockis R. Plaučių tuberkuliozės diagnostikos ir gydymo rekomendacijos. Vilnius, 2009.
2. Malakauskas K, Sakalauskas R, Danila E, Zablockis R, Jievaltas M, Kupčinskas L, Valantinas J, Serapinas D, Vitkauskienė A. Lietuvos suaugusiųjų cistinės fibrozės diagnostikos, gydymo ir pagalbos organizavimo sutarimas. Pulmonologija, imunologija ir alergologija 2011; 1: 1–12.
3. Danila E, Cicėnas S, Laurinavičius A, Zablockis R ir kt. Plaučių vėžio diagnostikos ir gydymo gairės (metodinės rekomendacijos). Vilnius: Vaistų žinios, 2013.
4. Danila E, Sakalauskas R, Zablockis R, Malakauskas K, Bagdonas A, Biekšienė K, Blažienė A, Kiziela A, Nargėla RV, Šileikienė V, Valavičius A, Zolubas M, Žemaitis M. Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos ligos diagnostika ir gydymas. Lietuvos pulmonologų sutarimas. Vilnius, 2015.
5. Danila E, Zablockis R, Gruslys V ir kt. Klinikinė pulmonologija. Ketvirtasis, papildytas leidimas. Vilnius: Vaistų žinios, 2015.
6. Sakalauskas R, Danila E, Malakauskas K, Zablockis R, Bagdonas A, Biekšienė K, Blažienė A, Kiziela A, Kvedarienė V, Leišytė P, Miliauskas S, Nargėla RV, Šileikienė V, Šitkauskienė B, Valavičius A, Zolubas M. Lietuvos suaugusiųjų astmos diagnostikos ir gydymo sutarimas 2015. Kaunas, 2015.

7. Sakalauskas R, Danila E, Malakauskas K, Zablockis R, Vitkauskienė A, Ambrazaitienė R, Bagdonas A, Blažienė A, Miliauskas S, Nargėla RV, Valavičius A, Zolubas M. Suaugusiųjų pneumonijos diagnostika ir gydymas. Lietuvos pulmonologų sutarimas. Kaunas, 2016.
8. Global Initiative for Asthma. ginasthma.org/
9. The Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD). goldcopd.org/

Konsultuojantys dėstytojai:	
1.	<p><u>Edvardas Danila (prof. dr. HP):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Danila E, Cicėnas S, Laurinavičius A, Zablockis R ir kt. Plaučių vėžio diagnostikos ir gydymo gairės (metodinės rekomendacijos). Vilnius: Vaistų žinios, 2013. Sakalauskas R, Danila E, Malakauskas K, Zablockis R, Bagdonas A, Biekšienė K, Blažienė A, Kiziela A, Kvedarienė V, Leišytė P, Miliauskas S, Nargėla RV, Šileikienė V, Šitkauskienė B, Valavičius A, Zolubas M. Lietuvos suaugusiųjų astmos diagnostikos ir gydymo sutarimas 2015. Kaunas, 2015. Danila E, Sakalauskas R, Zablockis R, Malakauskas K, Bagdonas A, Biekšienė K, Blažienė A, Kiziela A, Nargėla RV, Šileikienė V, Valavičius A, Zolubas M, Žemaitis M. Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos diagnostika ir gydymas. Lietuvos pulmonologų sutarimas. Vilnius, 2015. Danila E, Zablockis R, Gruslys V ir kt. Klinikinė pulmonologija. Ketvirtasis, papildytas leidimas. Vilnius: Vaistų žinios, 2015. Sakalauskas R, Danila E, Malakauskas K, Zablockis R, Vitkauskienė A, Ambrazaitienė R, Bagdonas A, Blažienė A, Miliauskas S, Nargėla RV, Valavičius A, Zolubas M. Suaugusiųjų pneumonijos diagnostika ir gydymas. Lietuvos pulmonologų sutarimas. Kaunas, 2016.
2.	<p><u>Rolandas Zablockis (doc. dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Danila E, Cicėnas S, Laurinavičius A, Zablockis R ir kt. Plaučių vėžio diagnostikos ir gydymo gairės (metodinės rekomendacijos). Vilnius: Vaistų žinios, 2013. Sakalauskas R, Danila E, Malakauskas K, Zablockis R, Bagdonas A, Biekšienė K, Blažienė A, Kiziela A, Kvedarienė V, Leišytė P, Miliauskas S, Nargėla RV, Šileikienė V, Šitkauskienė B, Valavičius A, Zolubas M. Lietuvos suaugusiųjų astmos diagnostikos ir gydymo sutarimas 2015. Kaunas, 2015. Danila E, Sakalauskas R, Zablockis R, Malakauskas K, Bagdonas A, Biekšienė K, Blažienė A, Kiziela A, Nargėla RV, Šileikienė V, Valavičius A, Zolubas M, Žemaitis M. Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos diagnostika ir gydymas. Lietuvos pulmonologų sutarimas. Vilnius, 2015. Danila E, Zablockis R, Gruslys V ir kt. Klinikinė pulmonologija. Ketvirtasis, papildytas leidimas. Vilnius: Vaistų žinios, 2015. Sakalauskas R, Danila E, Malakauskas K, Zablockis R, Vitkauskienė A, Ambrazaitienė R, Bagdonas A, Blažienė A, Miliauskas S, Nargėla RV, Valavičius A, Zolubas M. Suaugusiųjų pneumonijos diagnostika ir gydymas. Lietuvos pulmonologų sutarimas. Kaunas, 2016.

Vilniaus universiteto Medicinos, Odontologijos ir Visuomenės sveikatos krypties mokslo doktorantūros komitetų ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo komiteto teikimu patvirtinta Medicinos fakulteto Taryboje 2016-10-18 d. protokolo Nr. (1.1.)-150000-TP-7(618).

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Dekanas Prof. dr. (HP) Algirdas Utkus: